

Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця (Україна)
Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України (Україна)

Інститут проф. Жана-Урбана Сандаля (Норвегія)

Університет ім. Фрідріха-Олександра Ерланген-Нюрнберг (Німеччина)

Казахський університет економіки, фінансів та міжнародної торгівлі
(Республіка Казахстан)

Варшавський технологічний університет «Варшавська політехніка» (Польща)

Балтійська міжнародна академія (Латвійська Республіка)

Національний технічний університет «Київський політехнічний інститут
імені Ігоря Сікорського» (Україна)

Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України (Україна)

Міжнародний університет фінансів (Україна)

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
«КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ТА ІННОВАЦІЇ:
ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ»

присвячена видатному вченому-економісту О. Г. Ліберману

25 листопада 2022 року
м. Харків, Україна

ББК 65.050

К 64

Рекомендовано на засіданні вченої ради Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (протокол № 8 від 01.12.2022 р.), вченої ради Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України (протокол № 13 від 18.11.2022 р.)

Рецензенти: **Кизим Микола Олександрович** – доктор економічних наук, професор, член-кореспондент НАН України, проректор Харківського національного університету міського господарства ім. О. М. Бекетова (Харків, Україна);

Криворучко Оксана Миколаївна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту Харківського національного автомобільно-дорожнього університету (Харків, Україна);

Назарова Галина Валентинівна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної економіки Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (Харків, Україна)

Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики : матеріали XVII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 25 листопада 2022 р. Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2022. 122 с. (+ додаток). Укр. мова, англ. мова

ISBN 978-617-7801-37-4

Наведено результати наукових досліджень учасників, проведених у рамках сімнадцятої Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки і практики», присвяченої видатному вченому-економісту О. Г. Ліберману. Розглянуто питання теоретичних і прикладних засад формування та активізації інноваційних процесів на всіх економічних рівнях відносин в Україні, управління розвитком діяльності підприємств в умовах міжнародної конкуренції, проблем розвитку національної інноваційної системи та інноваційної діяльності підприємств. Видання складається зі збірки тез доповідей учасників конференції.

Видання може бути корисним для використання у подальших наукових дослідженнях, для формування практичних рекомендацій та управлінських рішень з підвищення конкурентоспроможності й інноваційного розвитку економіки. Рекомендовано фахівцям різних галузей економіки, державним службовцям, представникам бізнесу, науковим, освітнім і громадським організаціям, науковцям, аспірантам і студентам економічних спеціальностей.

ББК 65.050

ISBN 978-617-7801-37-4

© Колектив авторів, 2022

© ФОП Лібуркіна Л. М., 2022

Матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Конкурентоспроможність ...»

Дзеніс О. О., Романадзе І. Д. Формування стратегії управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства	756
Дзеніс О. О., Стакас А. В. Міжнародна маркетингова діяльність підприємства в умовах цифрової трансформації	761
Дибач І. Л. Чинники міжнародної конкурентоспроможності ІТ-підприємств	764
Dobryn S. Modern trends in digitalization of international activities of enterprises	768
Доброскок Ю. Б., Кушнірова В. Р. Розвиток фармацевтичної та медичної галузі України в умовах цифрових трансформацій.....	772
Козуб В. О., Козуб С. О. Вплив інноваційної діяльності на забезпечення конкурентоспроможності компаній на глобальних ринках	777
Котлярів Є. І. Напрями відновлення і розвитку систем теплопостачання і теплоспоживання у поствоєнний період.....	782
Малюкіна А. О. Теоретичні основи інтернаціоналізації підприємств	787
Проскурніна Н. В., Панченко А. Р. Формування комплексу міжнародних маркетингових комунікацій підприємства	791
Піддубна Л. І. Особливості синтезу механізму управління конкурентоспроможністю підприємства	796
Проскурніна Н. В., Нестеренко Д. В. Практичні аспекти використання маркетингу у соціальних мережах в умовах цифровізації економіки.....	801

Вплив інноваційної діяльності на забезпечення конкурентоспроможності компаній на глобальних ринках

Козуб Вікторія Олександрівна,

кандидат економічних наук, доцент, професор кафедри міжнародної економіки та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, ХНЕУ ім. С. Кузнеця (м. Харків, Україна), e-mail: kozub.viktoria71@gmail.com;

Козуб Сергій Олександрович,

доктор філософії з економіки, головний судовий експерт лабораторії економічних та товарознавчих експертиз у резонансних провадженнях, Харківський науково-дослідний інститут ім. Засл. проф. М. С. Бакаріуса (м. Харків, Україна), e-mail: Skozub78@ukr.net

Сучасні умови ведення бізнесу вимагають від менеджменту компаній адекватних механізмів реагування на динамічні зміни зовнішнього середовища, зростаючі вимоги споживачів та жорстку конкуренцію на ринках. Всі нині діючі та конкуруючі компанії вже довели свою конкурентоспроможність. Проте саме нововведення можуть забезпечити їм достатні конкурентні переваги на внутрішньому та зовнішньому ринках, створити умови для зміцнення ринкових позицій і стабільного розвитку. Якщо компанії не визнають важливості та необхідності інновацій, вони втрачають конкурентоспроможну нішу.

Суттєвий вклад у дослідження питань інноваційної діяльності як чинника забезпечення конкурентоспроможності компаній, внесли такі провідні науковці, як: Б. Санто, Б. Твіст, Й. Шумпетер, М. Портер, С. Ільєнкова, М. Крупка, Н. Лебедева, Є. Пеліхов, Ю. Доценко, Л. Федулова, А. Пересада та ін.

Водночас як у світовій, так і у вітчизняній практиці не існує єдності щодо визначення змісту поняття «інноваційна діяльність»: її розглядають як:

- діяльність;
- захід;
- дію;
- досягнення стану;
- спосіб; систему;
- процес;
- види робіт тощо.

У широкому розумінні інноваційна діяльність – це комплекс економічних, технологічних, правових і соціальних заходів, пов’язаних із розробкою, впровадженням і використанням інновацій, спрямованих на досягнення певного економічного та/або соціального ефекту [1].

Важливе місце інноваціям як чиннику економічного зростання відводив М. Портер, згідно з теорією конкурентних переваг якого досягти конкурентоспроможності та економічного зростання можна лише шляхом постійного вдосконалення та впровадження інновацій [15, с. 215–219] .

Використання комплексу інноваційних чинників економічного розвитку забезпечує перехід до якісно нових розробок, створюючи можливості для забезпечення економічної стабільності та конкурентоспроможності. Ефективна інноваційна діяльність є основною умовою забезпечення економічного розвитку на мега-, мезо-, макро- та мікрорівнях.

Чинники конкурентоспроможності мегарівня не контролюються жодним національним урядом і впливають на всі компанії незалежно від їх національності, місця розташування чи виду діяльності.

До чинників конкурентоспроможності компанії мезорівня включають характеристики споживачів і постачальників ресурсів компанії, економічний розвиток ринків, розвиток інфраструктури, інвестиційну діяльність і взаємодію з місцевою владою. Чин-

Україна в Глобальному інноваційному індексі 2021 р. посідає 49 місце. За 2019–2021 рр. статистичний інтервал у рейтингу України в ГІІ 2021 знаходиться між 43 і 53 місцями [3]. У 2021 р. Україна показує кращі інноваційні результати, ніж інноваційні витрати, зокрема:

- Україна посідає 76 місце за обсягами інновацій, що нижче, ніж 2020 р., але вище, ніж у 2019 р.;
- за обсягами інновацій Україна посідає 37 місце. Ця позиція така ж, як і 2020 р., але нижча, ніж у 2019 р.;
- Україна посідає 3-тє місце серед 34 країн із рівнем доходу нижче середнього (lower-middle income) та 32 місце серед 39 економік Європи [3].

Основними шляхами підвищення рівня розвитку інноваційної діяльності в Україні в цілому мають бути: удосконалення нормативно-правової бази розвитку інноваційної системи в Україні; формування інноваційної структури національної економіки; створення ринку інноваційної продукції; забезпечення належного захисту інтелектуальної власності; формування структури інноваційної діяльності; сприяння організаційній та фінансовій складовій розвитку інноваційної інфраструктури для забезпечення злагодженості ланцюга: «наука-технологія-виробництво-ринок»; прискорене впровадження інновацій; виробництво інноваційної продукції за державним замовленням; трансфер технологій у сфері ВПК; створення та підтримка інноваційного розвитку технопарків, наукових лабораторій, інноваційних фондів за участю інституційних інвесторів; створення мереж малих інноваційних підприємств; розвиток ефективних телекомунікаційних систем, інтеграція у світовий ІТ-простір; цілеспрямована підготовка кадрів, менеджерів інноваційної діяльності; активна співпраця влади з підприємницьким, науковим та бізнес-освітнім секторами економіки; всебічний розвиток інноваційної культури суспільства.

ДОДАТОК до матеріалів
Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

**КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ
ТА ІННОВАЦІЇ:
ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ**

присвячена видатному
вченому-економісту О. Г. Ліберману

Тези доповідей
Міжнародної науково-практичної конференції

25 листопада 2022 року
м. Харків, Україна